

Nótaí Míniúcháin do Shíntiúsóirí

Alt 24 (1A)

Coimisiún um Chaighdeán in Oifigí Poiblí
Standards in Public Office Commission

Deireadh Fómhair 2015

Sonraí Teagmhála:

An Coimisiún um Chaighdeán in Oifigí Poiblí

Teileafón: 01 6395666
Ríomhphost: sipo@sipo.ie
Suíomh Gréasáin: www.sipo.ie
Twitter: @SIPOCIreland

Clár Ábhar

Sainmhínte.....	4
Teorainneacha le Síntiúis	6
Cionta.....	7
Faisnéis Úsáideach	8

An tAcht Toghcháin, 1997, arna leasú (an tAcht)

Is é atá sa nóta míniúcháin seo ná faisnéis do dhaoine a thugann síntiús, chun críocha polaitíochta, ar mó a luach comhiomlán ná €1,500 in aon bhliain féilire –

- do bheirt nó níos mó a bhí, nuair a tugadh na síntiús, ina mbaill den aon pháirtí polaitíochta amháin, nó
- do pháirtí polaitíochta agus do dhuine amháin nó níos mó a bhí ina mbaill den aon pháirtí polaitíochta amháin nuair a tugadh na síntiús dóibh.

Tráth nach déanaí ná an 31 Eanáir den bhliain ina dhiaidh sin, ceanglaítear leis an Acht ar dhaoine den sórt sin Ráiteas Síntiús a chur ar fáil don Choimisiún um Chaighdeáin ina dtabharfar sonraí faoi gach síntiús den sórt sin.

Ba cheart Ráiteas Síntiús a chur ar fáil, is cuma cé acu a cheanglaítear nó nach gceanglaítear ar fhaighteoir an tsíntiús/na síntiús síntiús den sórt sin a nochtadh freisin i Ráiteas Síntiús a chuirtear ar fáil don Choimisiún um Chaighdeáin. Ní mór Dearbhú Reachtuil ón duine a chuir an Ráiteas Síntiús ar fáil a bheith ag gabháil leis an Ráiteas Síntiús, rud ina ndeimhnítear gur ceart i ngach ponc ábhartha atá an Ráiteas Síntiús de réir mar is fearr is eol don duine lena mbaineann agus mar a chreideann sé agus go ndearna an duine gach beart réasúnach chun é féin a shásamh maidir le cruinneas an Ráitis Síntiús.

Leagfaidh an Coimisiún um Chaighdeáin an Ráiteas Síntiús agus an Dearbhú Reachtuil os comhair Thithe an Oireachtais. Cuirfear iad ar fáil freisin lena n-íniúchadh ag an bpobal ag oifigí an Choimisiúin um Chaighdeáin. Foilseofar sonraí faoi na síntiús a nochtadh ar shuíomh Gréasáin an Choimisiúin um Chaighdeáin.

Ní mór na sonraí seo a leanas a áireamh sa Ráiteas Síntiús:

- luach comhiomlán na síntiús,
- ainm an pháirtí polaitíochta lena mbaineann, agus
- ainm, tuairisc agus seoladh poist an duine ar tugadh na síntiús dó.

Sainmhínte

Áirítear le **duine** duine aonair, comhlacht corpraithe agus comhlacht neamhchorpraithe daoine. Meastar gur duine amháin é comhlacht corpraithe nó aon fhochuideachta dá chuid.

Áirítear iad seo a leanas leis an sainmhíniú ar **shíntiúsóir corparáideach**:

- comhlacht corpraithe;
- comhlacht neamhchorpraithe daoine; nó,
- iontaobhas,

a thugann síntiús. Meastar gurb é an t-aon duine amháin atá i gcomhlacht corpraithe agus aon fochuideachta dá chuid. Le haghaidh tuilleadh faisnéise, féach na Treoirínte don Chlár de Shíntiúsóirí Corparáideacha <http://www.sipo.gov.ie/en/Reports/Register-of-Corporate-Donors/> ag www.sipo.ie

Ciallaíonn **tríú páirtí** aon duine aonair nó aon ghrúpa, seachas páirtí polaitíochta cláraithe nó iarrthóir toghcháin a ghlacann, in aon bhliain féilire ar leith, le síntiús os cionn €100 chun críocha polaitiúla.

Ciallaíonn **síntiús** aon ranníocaíocht a thugtar chun críocha polaitiúla agus áirítear leis ceann ar bith nó gach ceann de na nithe seo a leanas, eadhon:

1. síntiús airgid;
2. síntiús maoiné nó earraí;
3. úsáid saor in aisce as maoiné nó earraí (i.e. an ceart a thabhairt chun aon mhaoine nó earraí a úsáid ar feadh tréimhse gan teorainn nó tréimhse shonraithe gan íocaíocht ná comaoine eile a fháil);
4. soláthar seirbhísí saor in aisce (i.e. an soláthar seirbhísí gan íocaíocht ná aon chomaoine eile ina leith);
5. an difríocht idir an gnáthphraghas tráchtála agus an praghas (níos ísle) a ghearrtar ar mhaoine nó earraí a cheannach, a fháil nó a úsáid nó ar sheirbhís ar bith a sholáthar i gcás gur lú an praghas, an táille nó comaoine eile ná an gnáthphraghas tráchtála (is féidir go n-áirítear leis sin iasacht a chuireann institiúid airgeadais nó tríú páirtí ar fáil ag téarmaí agus coinníollacha atá níos fabhraí ná iad sin a chuireann an institiúid airgeadais ar fáil do dhaoine eile);
6. ranníocaíocht a dhéanann duine le himeacht tiomsú airgid a eagraíodh chun airgead a thiomsú le leas TD, Seanadóra, FPE, iarrthóra i dtoghchán Dála, Seanaid nó Eorpach, iarrthóir Uachtaránachta/gníomhaire toghcháin Uachtaránachta, páirtí polaitíochta, aonad cuntasáíochta de chuid páirtí polaitíochta nó tríú páirtí. Is é is an síntiús ann ná an céatadán den ranníocaíocht atá inchurtha i leith an ghlanbhrabúis, más ann, a thagann as an imeacht. Meastar síntiúis a bheith faighte ar dháta an imeachta tiomsaithe airgid iarbhír (agus ní ar an dáta ar a bhfaightear na cistí iarbhír);
7. táille nó síntiús a íocann duine thar a cheann féin nó thar ceann duine amháin eile nó níos mó ná duine amháin eile as ballraíocht nó ballraíocht leantach de pháirtí polaitíochta (áirítear le táillí ballraíochta aon táille/tobhach/síntiús ballraíochta a íoctar le haon fho-aonad de chuid páirtí polaitíochta);
8. síntiús barúlach/síntiús comhchineáil. Ciallaíonn sé sin go meastar go dtugtar luach barúlach/costas na hoibre/na speansais mar shíntiús don deontáí nuair a íocann duine/eagraíocht as obair/speansais óna (h)acmhainní féin (i.e. nach cistí páirtí iad). Tá síntiúis chomhchineáil le luacháil ag an ngnáthphraghas tráchtála a ghearrtar as an maoiné nó na hearraí a cheannach, a úsáid nó a fháil nó as na seirbhísí a thugtar mar shíntiús a sholáthar.

Ciallaíonn **críocha polaitiúla** ceann ar bith de na críocha seo a leanas, eadhon:

1. leasanna páirtí polaitíochta, grúpa polaitíochta, comhalta de cheachtar Teach den Oireachtas nó ionadaí i bParlaimint na hEorpa a chur chun cinn nó cur ina n-aghaidh, bíodh sé go díreach nó go hindíreach, nó
2. na beartais nó beartas ar leith de chuid páirtí polaitíochta, grúpa polaitíochta, comhalta de cheachtar Teach den Oireachtas, ionadaí i bParlaimint na hEorpa nó tríú páirtí a chur i láthair, bíodh sé go díreach nó go hindíreach, nó
3. na tuairimí de chuid páirtí polaitíochta, grúpa polaitíochta, comhalta de cheachtar Teach den Oireachtas, ionadaí i bParlaimint na hEorpa nó tríú páirtí a chur i láthair go díreach nó go hindíreach maidir leis an mbeartas nó na beartais ar leith de chuid páirtí polaitíochta eile, grúpa polaitíochta eile, comhalta eile de cheachtar Teach den Oireachtas, ionadaí eile i bParlaimint na hEorpa, tríú páirtí eile nó iarrthóra i dtoghchán nó i reifreann nó ar shlí eile, nó

4. leasanna tríú páirtí a chur chun cinn nó cur ina n-aghaidh, bíodh sé go díreach nó go hindíreach, i dtaca le stiúradh nó bainistiú a dhéanamh ar fheachtas ar bith a dhéantar chun toradh ar leith a chur chun cinn nó a fháil maidir le beartas nó beartais nó feidhmeanna de chuid an Rialtais nó aon údaráis phoiblí;
5. toghadh iarrthóra i dtoghchán Dála, Seanaid, Uachtaránachta nó Eorpach a chur chun cinn nó cur ina aghaidh, bíodh sé go díreach nó go hindíreach, nó vótaí ar son nó in aghaidh iarrthóra a iarraidh nó cur i láthair a dhéanamh ar na beartais nó ar bheartas ar leith de chuid iarrthóra nó ar na barúlacha de chuid iarrthóra faoi aon ábhar a bhaineann leis an toghchán nó na tuairimí de chuid iarrthóra maidir leis an mbeartas nó na beartais de chuid páirtí polaitíochta nó grúpa polaitíochta nó de chuid iarrthóra eile sa toghchán nó ar shlí eile;
6. féachaint le tionchar a imirt ar an toradh ar an toghchán nó ar reifreann nó ar fheachtas ar shlí eile.

Ní mór na nithe seo a leanas a bheith ag gabháil le **síntiús a thugann idirghabhálaí**:

- fógra go ndéantar an síntiús thar ceann duine nach é an duine atá ag tabhairt an tsíntiúis, agus
- ainm agus seoladh poist an duine a ndéantar an síntiús thar a cheann agus tuairisc air.

Teorainneacha le Síntiús

Ní fhéadfaidh faighteoir síntiúis glacadh leis na nithe seo a leanas:

- síntiús os cionn €100, i gcás nach eol ainm ná seoladh an tsíntiúsóra;
- síntiús airgid thirim os cionn €200;
- síntiús ar mó a luach ná €200 in aon bhliain féilire ó shíntiúsóir corparáideach **ach amháin** i gcás go bhfuil an síntiúsóir corparáideach cláraithe sa Chlár de Shíntiúsóirí Corparáideacha arna choimeád ar bun ag an gCoimisiún um Chaighdeáin **agus** go ndéantar ráiteas thar ceann an tsíntiúsóra chorparáidigh ina ndeimhnítear gur cheadaigh an síntiúsóir corparáideach an síntiús a chur ar fáil don deontáí in éineacht leis an síntiús;
- síntiús, de luach ar bith, ó dhuine aonair (seachas saoránach Éireannach) a chónaíonn lasmuigh d'oileán na hÉireann;
- síntiús ó chomhlacht corpraithe nó ó chomhlacht neamhchorpraithe daoine nach bhfuil oifig acu ar oileán na hÉireann óna stiúrtar ceann amháin nó níos mó dá phríomhghníomhaíochtaí;
- síntiús, nó síntiús ón aon síntiúsóir amháin, in aon bhliain fhéilire, i gcás TD, Seanadóra, FPE, iarrthóra i dtoghchán Dála, Seanaid nó Eorpach nó iarrthóir Uachtaránachta/gníomhaire toghcháin Uachtaránachta, os cionn luach comhiomlán €1,000 nó, i gcás páirtí polaitíochta, aonad cuntasáíochta de chuid páirtí polaitíochta nó tríú páirtí, os cionn luach comhiomlán €2,500.

Cionta

Cionta

Mura gcuireann síntiúsóir an Ráiteas Síntiús a theastaíonn ar fáil, dlífeair fíneáil nach mó ná €2,500 a chur air. Má chuireann síntiúsóir, go feasach, Ráiteas Síntiús atá bréagach nó míthreorach, dlífeair, ar é a chiontú go hachomair, fíneáil nach mó ná €25,394.76 agus/nó téarma príosúnachta nach mó ná 3 bliana a chur air. I gcás go mbaineann an chiontú le loiceadh ráiteas síntiús a chur ar fáil, beidh an duine ciontach i gcion breise gach lá ar a leantar leis an loiceadh tar éis an chiontaithe sin agus, i gcás gach ciona den sórt sin, dlífeair, ar é a chiontú go hachomair, fíneáil nach mó ná €500 in aghaidh an lae a chur ar an duine.

Faisnéis úsáideach

Luach an tsíntiúis	Is é glanluach an tsíntiúis (ó imeachtaí tiomsaithe airgid, etc.) a chinneann cé acu is gá nó nach gá é a nochtadh. Alt 22(2)(vi) agus Alt 46(2)(a)(vi)
€100	Ní fhéadfar glacadh le síntiús gan ainm os cionn na suime seo in aon bhliain féilire. Alt 23(1) agus Alt 47(1)
€100	Ar shíntiús den luach sin a fháil, ní mór do TD, do Sheanadóir, do FPE, d'iarrthóir i dtoghchán Dála, Seanaid nó Eorpach, d'iarrthóir Uachtaránachta/do ghníomhaire toghcháin Uachtaránachta, do pháirtí polaitíochta, d'aonad cuntasáíochta de chuid páirtí polaitíochta (e.g. craobhacha, cumainn, Comhairle Dáilcheantair nó aon fho-aonad eile) nó do thríú páirtí cuntas síntiúis polaitíochta a oscailt, mura bhfuil ceann ar oscailt cheana féin. Alt 23B(1) agus Alt 48B(1)
€200	An síntiús uasta airgid thirim a bhféadfaidh TD, Seanadóir, FPE, iarrthóir i dtoghchán Dála, Seanaid nó Eorpach, iarrthóir Uachtaránachta/gníomhaire toghcháin Uachtaránachta, páirtí polaitíochta, aonad cuntasáíochta de chuid páirtí polaitíochta, nó tríú páirtí glacadh leis ó shíntiúsóir in aon bhliain féilire. Alt 23A(1)(iii) agus Alt 48A(1)(iii)
€200	An síntiús uasta a bhféadfaidh TD, Seanadóir, FPE, iarrthóir i dtoghchán Dála, Seanaid nó Eorpach, iarrthóir Uachtaránachta/gníomhaire toghcháin Uachtaránachta, páirtí polaitíochta, aonad cuntasáíochta de chuid páirtí polaitíochta nó tríú páirtí glacadh leis ó shíntiúsóir corparáideach in aon bhliain féilire, ach amháin i gcás go bhfuil an síntiúsóir corparáideach cláraithe ar an gClár de Shíntiúsóirí Corparáideacha arna choimeád ar bun ag an gCoimisiún agus go ndéantar ráiteas thar ceann an tsíntiúsóra chorparáidigh ina ndeimhnítear gur cheadaigh an síntiúsóir corparáideach an síntiús a chur faoi bhráid an deontaí in éineacht leis an síntiús. Alt 23AA(1)(i) agus (ii) agus Alt 48AA(1)(i) agus (ii)
€200	An síntiús comhiomlán uasta a fhéadfaidh cuideachta, ceadchumann, cumann nó cumann foirgníochta a thabhairt sula dtuairisceofar é i dtuairisceáin bhliantúla arna ndéanamh faoi Acht na gCuideachtaí, 1963, nó do Chláraitheoir na gCara-chumann nó do thuarascáil de chuid cumann foirgníochta (faoin Acht Cumann Foirgníochta, 1989). Alt 26
€600	Ní mór gach síntiús os cionn na suime seo a fhaigheann TD, Seanadóir, FPE, iarrthóir i dtoghchán Dála, Seanaid nó Eorpach, iarrthóir Uachtaránachta/gníomhaire toghcháin Uachtaránachta a nochtadh ar an Ráiteas Síntiús. Alt 24(4) agus Alt 48(1)
€1,000	An síntiús uasta a bhféadfaidh TD, Seanadóir, FPE, iarrthóir i dtoghchán Dála, Seanaid nó Eorpach, nó iarrthóir Uachtaránachta/gníomhaire toghcháin Uachtaránachta glacadh leis ó dhuine aonair nó ó shíntiúsóir corparáideach cláraithe in aon bhliain féilire. Alt 23A(1)(i) agus Alt 48A(1)(i)
€1,500	Ní mór gach síntiús os cionn na suime seo a fhaigheann páirtí polaitíochta a nochtadh ar an Ráiteas Síntiús. Alt 24(4)
€1,500	An tairseach tuairiscithe/an tsuim chomhiomlán uasta a fhéadfaidh síntiúsóir a thabhairt do roinnt iarrthóirí éagsúla ón aon pháirtí, do bhall amháin nó níos mó den pháirtí nó don pháirtí féin in aon bhliain féilire sula gceanglófar ar an síntiúsóir ráiteas síntiús a chur isteach. Alt 24(1A)(a)
€2,500	An síntiús uasta a bhféadfaidh páirtí polaitíochta, aonad cuntasáíochta de chuid páirtí polaitíochta nó tríú páirtí glacadh leis ó dhuine aonair nó ó shíntiúsóir corparáideach cláraithe in aon bhliain féilire. Alt 23A(1)(ii) agus Alt 48A(1)(ii)